

***Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego
w Szkole Podstawowej Nr 5 im. Zofii Niedziałkowskiej w Ostrołęce
w roku szkolnym 2025/2026***

Wstęp

Współczesny świat daje wiele możliwości, ale również stawia wiele wyzwań przed młodym człowiekiem. Zachodzące zmiany i dynamiczny rozwój zmuszają do podejmowania wielu różnorodnych decyzji związanych z wyborem zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. Nie każdy jednak jest gotowy, czy jest w stanie, by dokonać samodzielnego wyboru, który byłby dla niego optymalny.

Wewnątrzszkolny Program Doradztwa Zawodowego (WPDZ) stwarza uczniowi realną możliwość zdobycia wiedzy i umiejętności niezbędnych do odnalezienia swojego miejsca w świecie zawodów. WPDZ zapewnia ciągłość działań doradczych, służy wskazaniu korelacji między tymi działaniami i procesami dydaktyczno-wychowawczymi w szkole.

Cele ogólne realizacji orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w szkole podstawowej

Celem orientacji zawodowej w klasach I–III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu, pobudzaniu i rozwijaniu zainteresowań, uzdolnień oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Celem doradztwa zawodowego w szkole jest także promowanie rozwijania umiejętności zgodnie ze strategią uczenia się przez całe życie, poprzez zapewnienie uczniom sprzyjających warunków na rzecz rozwoju umiejętności: wykorzystywania nabytej wiedzy odpowiednio do celu i sytuacji, stosowanie twórczych rozwiązań oraz podtrzymywanie motywacji do uczenia się oraz diagnozowanie zasobów i potencjału uczniów oraz informowanie o możliwych ścieżkach edukacyjno – zawodowych.

4. **Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole**

W szkole podstawowej w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, wychowawcy świetlicy, nauczyciele przedmiotowi, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści (m.in. pedagog, psycholog, doradca zawodowy) oraz inne osoby zatrudnione w szkole, np. pielęgniarka szkolna. W roku szkolnym 2025/2026 doradztwo zawodowe będzie realizowane w klasach I-VI szkół podstawowych na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, w klasach VII i VIII szkół podstawowych na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego jak również na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu doradztwa zawodowego.

Przewidziane w WSDZ działania związane z doradztwem zawodowym są powiązane z treściami kształcenia ogólnego, co umożliwia uczniom dostrzeganie związków pomiędzy tym czego się uczą a dalszą edukacją i karierą zawodową.

Dyrektor:

- odpowiada za organizację i kontrolę działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym przy realizacji „Programu realizacji doradztwa zawodowego uwzględniającego WSDZ”;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu doradztwa zawodowego w szkole a szkołami ponadpodstawowymi i instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym polegające na planowaniu i przeprowadzaniu działań mających na celu poprawę jakości pracy szkoły w tym obszarze.

Doradca zawodowy:

- odpowiada za systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów, rodziców, nauczycieli i rynku pracy na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
- prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy;
- opracowuje we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologiem lub pedagogiem, „Programu realizacji doradztwa zawodowego uwzględniającego wewnętrzny system doradztwa zawodowego” oraz odpowiada za jego realizację;

- wspiera nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, współpracuje z psychologiem lub pedagogiem, w zakresie realizacji działań określonych w niniejszym dokumencie;
- odpowiada za koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizację i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;
- udziela uczniom pomocy w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych, w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia, uwzględniając ich możliwości psychofizyczne i sytuację życiową, a także potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego, współpracując z rodzicami, nauczycielami w procesie orientacji zawodowej uczniów oraz wykorzystując w tym celu wiedzę o zawodach, znajomość psychologicznych i pedagogicznych technik, diagnozy rynku pracy oraz nowoczesne środki przekazywania informacji;
- prowadzi naukę poszukiwania, selekcionowania, porządkowania, gromadzenia i wykorzystywania informacji np. dotyczących oferty edukacyjnej szkół średnich i lokalnego rynku pracy i rynku edukacyjnego;
- pomaga uczniom klas ósmych w logowaniu się do elektronicznego systemu wspomagania rekrutacji szkół;
- bierze udział w planowaniu działań szkoły w zakresie doradztwa zawodowego, aktualizuje informacje związane z doradztwem zawodowym, dokonuje bieżącego monitorowania realizacji WSDZ, przeprowadza ewaluację i sporządza sprawozdanie z realizacji WSDZ.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.
- Nauczyciele-wychowawcy świetlicy aranżują zabawy sprzyjające poznawaniu różnych zawodów, prezentują treści zawodoznawcze oraz ofertę rynku edukacyjnego, wspierają uczniów i ich rodziców w procesie doradczym.

Nauczyciele przedmiotów:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w wizytach zawodoznawczych;
- prowadzą zajęcia rozwijające talenty i uzdolnienia;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele zajęć komputerowych

- Prezentują sposoby opracowywania tekstów, prezentacji multimedialnych oraz danych liczbowych w arkuszu kalkulacyjnym. Wdrażają do pracy zespołowej w ramach projektu, pokazują sposoby wykorzystania technologii informacyjnych w różnych zawodach, wyjaśniają organizację pracy i przepisy bhp w pracy z komputerem, uczą komunikowania się z pomocą komputera i technologii informacyjnych.

Nauczyciele języka polskiego

- omawiają charakter pracy w różnych zawodach, uczą tworzenia wypowiedzi: pisanie życiorysu, podania, ogłoszenia, listu oficjalnego (dostosowywanie wypowiedzi do sytuacji). Kształtują umiejętność operowania słownictwem z kręgu: szkoła i nauka, środowisko społeczne. Wdrażają do samokształcenia i docierania do informacji za pomocą słowników, encyklopedii. Pokazują znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w autoprezentacji.

Nauczyciele matematyki

- uczą gromadzenia i porządkowania danych o edukacji i zawodach, odczytywania i interpretacji danych w tekstach, tabelach i wykresach. Kształtują umiejętność posługiwania się procentami, zapoznają z zawodami z dziedziny księgowości i rachunkowości. Uczą planowania czynności z wykorzystaniem kalendarza (wykonywanie obliczeń) oraz dzielenia zadań na etapy.

Nauczyciele języków obcych

- zapoznają z zasobem języka dotyczącym nauki i pracy oraz cech charakteru i umiejętności. Prezentują uczniom treści o zawodach w języku obcym. Uczą tworzenia kilkuzdaniowych wypowiedzi na temat swoich umiejętności (prezentacja siebie). Zachęcają do pracy zespołowej metodą projektu.

Nauczyciele przedmiotów przyrodniczych

- zapoznają z zawodami z dziedziny meteorologii, rolnictwa, biologii, leśnictwa, ochrony środowiska, fizyki, chemii, geografii, ochrony zdrowia, astronomii. Omawiają stan zdrowia i choroby człowieka nawiązując do przeciwwskazań zdrowotnych w wybranych zawodach. Wykazują znaczenie odpoczynku w życiu człowieka, prawidłowych warunków nauki i pracy, zasad uczenia się. Wdrażają do planowania dnia i organizowania pracy własnej.

Nauczyciele historii i WOS-u

- informują o siedzibie władz lokalnych uczniów oraz ich zakresie działań i sposobie powoływania. Wyjaśniają demokratyczny charakter państwa. Charakteryzują pojęcie samorządności, opisują zawody związane z polityką, dyplomacją, przedstawiają zawód historyka. Zapoznają ze znaczeniem społecznego podziału pracy, opisują grupy społeczne i ich role w społeczeństwie. Omawiają z uczniami problemy współczesnej Polski (m.in. bezrobocie). Zapoznają ze zjawiskiem emigracji politycznej i zarobkowej. Uczą tworzenia drzewa genealogicznego. Omawiają z uczniami funkcjonowanie przemysłu, warunki pracy w fabryce dawniej i dziś. Prezentują podstawowe cechy obecnego systemu gospodarczego.

Nauczyciele wychowania fizycznego

- omawiając trening zdrowotny, pomagają opracować rozkład dnia ucznia, uwzględniając proporcje między pracą a wypoczynkiem, wysiłkiem umysłowym i fizycznym.

Nauczyciele edukacji zdrowotnej

- prowadzą lekcje na temat ról społecznych i modeli życia. Zapoznają ze sposobem pracy instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. Kształtują u uczniów poczucie odpowiedzialności za własny rozwój, dobrostan i zdrowy tryb życia, jak również budowanie pozytywnych relacji interpersonalnych oraz rozwijają umiejętności radzenia sobie ze stresem i zarządzania własnymi emocjami.

Nauczyciele katecheci

- przedstawiają znaczenie i wartość pracy w życiu człowieka, etykę zawodową, pomagają stworzyć uczniom ich własne systemy wartości. Pomagają poznać siebie, przyjąć odpowiedzialność za siebie. Przekazują wiedzę o znaczeniu praw i obowiązków, zasad i reguł postępowania w życiu człowieka. Uczą prowadzenia dyskusji i umiejętności uzasadniania opinii dotyczących zjawisk w społeczności lokalnej.

Nauczyciel muzyki

- zapoznaje uczniów z zawodami związanymi z muzyką, przekazuje wiedzę o tworzeniu instrumentów, uczy gry na instrumentach.

Nauczyciel plastyki

- zapoznaje z zawodami z dziedziny kultury. Uczy korzystania z przekazów medialnych oraz wykorzystywania ich wytworów.

Nauczyciel techniki

- opisuje funkcje urządzeń technicznych, omawia kolejność działań technologicznych, organizację miejsca pracy i szacowanie czasu jej trwania. Uczy posługiwania się narzędziami do obróbki ręcznej. Zapoznaje z zawodami z dziedziny techniki.

Specjaliści (pedagog, psycholog, nauczyciele rewalidacji):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciel-bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.
- udostępnia czasopisma związane z edukacją oraz literaturę z zakresu doradztwa zawodowego, informacje o lokalnym rynku edukacyjnym – ulotki.

5. Działania (metody i formy) związane z doradztwem zawodowym i ich adresaci:

Działania związane z doradztwem zawodowym w szkole podstawowej są kierowane do trzech grup adresatów: uczniów, rodziców, nauczycieli.

Zaplanowane są następujące działania:

- zapoznanie rodziców z Programem realizacji WSDZ (cele, działania) – spotkania z rodzicami, dyrektor szkoły, wychowawcy, doradca zawodowy; wrzesień 2025 r.
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów (np.: policjant, pielęgniarka, strażak, ratownik medyczny, lekarz, ratownik wodny) – co najmniej 1 spotkanie w ciągu roku dla każdej z klas, odpowiedzialni – wychowawcy,
- udział uczniów klas VIII w zajęciach na terenie ZSZ Nr 1 w Ostrołęce w ramach współpracy w zakresie szkolnictwa zawodowego, odpowiedzialni doradca zawodowy, dyrektor szkoły, wychowawcy,
- wycieczki do zakładów pracy (co najmniej 1 w ciągu roku szkolnego), proponowane są także wirtualne wycieczki związane z wykonywaniem wybranych zawodów, odpowiedzialni nauczyciele uczący/ wychowawcy klas,
- zajęcia dydaktyczne - przedmiot: doradztwo zawodowe, prowadzone przez doradcę zawodowego w klasach VII – VIII SP w wymiarze 10 godzin dla każdej z klas,
- udział uczniów klasy VIII SP w Forum Edukacyjnym organizowanym przez Miasto Ostrołęka oraz w spotkaniach z przedstawicielami szkół programowo wyższych z terenu Miasta Ostrołęki,

- gromadzenie, aktualizacja, udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych dla uczniów, nauczycieli, rodziców – cały rok, na bieżąco, doradca zawodowy,
- udostępnianie narzędzi diagnostycznych oraz scenariuszy zajęć – współpraca doradcy zawodowego z nauczycielami i wychowawcami szkoły, wg potrzeb nauczycieli i wychowawców,
- realizowanie treści programowych na godzinach wychowawczych (cały rok, na bieżąco, wg ustalonej tematyki), odpowiedzialni wychowawcy,
- realizacja treści związanych z doradztwem zawodowym na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego w klasach I – VIII – cały rok, odpowiedzialni wszyscy nauczyciele.

Działania kierowane do uczniów:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych (doradca zawodowy, pedagog na bieżąco w trakcie roku szkolnego, w odpowiedzi na potrzeby uczniów);
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno- zawodowych (doradca zawodowy, klasy: VII – VIII SP);
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych, realizowanie projektów uczniowskich, udział w akcji Pierniki za uśmiech, działalność Samorządu Uczniowskiego oraz Szkolnego Koła Wolontariatu (wszyscy nauczyciele, opiekunowie samorządu, opiekun Koła Wolontariatu, wychowawcy);
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego uczniów (na bieżąco - doradca zawodowy, wychowawcy, pedagog);
- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. Forum Edukacyjne, obchody 650-lecia miasta Ostrołęka, (doradca zawodowy, wychowawcy, dyrektor szkoły);
- w miarę możliwości inicjowanie spotkań informacyjnych z przedstawicielami (nauczycielami, pedagogami, dyrektorem) szkół ponadpodstawowych (dyrektor szkoły, doradca zawodowy, wychowawcy);
- wycieczki do zakładów pracy (w miarę możliwości, wycieczki także wirtualne), (doradca zawodowy, wychowawcy);
- udział w zajęciach w ZSZ Nr 1 w Ostrołęce w ramach współpracy (doradca zawodowy, dyrektor szkoły, wychowawcy),
- informowanie uczniów o ofercie kształcenia w szkołach programowo wyższych oraz o terminarzu rekrutacyjnym (na bieżąco, doradca zawodowy, wychowawcy);
- organizowanie spotkań z przedstawicielami różnych zawodów (w tym spotkania wirtualne), (na bieżąco, wszyscy nauczyciele);
- objęcie wspomaganiem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego (na bieżąco, wychowawcy, pedagog, psycholog, nauczyciele przedmiotów, nauczyciel współorganizujący proces kształcenia, doradca zawodowy, dyrektor szkoły);
- eksponowanie prac uczniów na klasowych/szkolnych wystawach (na bieżąco, nauczyciele przedmiotów).

Działania skierowane do nauczycieli, wychowawców, specjalistów (działania realizowane na bieżąco), odpowiedzialni: doradca zawodowy, dyrektor szkoły:

- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- organizowanie szkoleniowych posiedzeń rady pedagogicznej;
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;

- współpraca doradcy zawodowego z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu dla uczniów ze SPE;
- wspieranie nauczycieli w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

Działania skierowane do rodziców:

- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole (np. podczas zebrań z rodzicami);
- realizowanie zadań w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej (psycholog, pedagog szkolny, doradca zawodowy, wychowawca, nauczyciele przedmiotu, nauczyciel współorganizujący proces kształcenia, nauczyciele rewalidacji, socjoterapeuci);
- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów (jeśli rodzice zgłaszają taką potrzebę); odpowiedzialny: wychowawca, doradca zawodowy;
- informowanie o Forum Edukacyjnym; odpowiedzialni: wychowawcy, doradca zawodowy, dyrektor szkoły;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych; na bieżąco, odpowiedzialny: doradca zawodowy;
- włączanie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym.

Sojusznicy Szkoły Podstawowej Nr 5:

- poradnie psychologiczno-pedagogiczne,
- Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Ostrołęce,
- biblioteki/ Biblioteka Pedagogiczna w Ostrołęce,
- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Ostrołęce,
- Ośrodek Rozwoju Edukacji,
- Biura Karier,
- szkoły ponadpodstawowe,
- ZSZ Nr 1 w Ostrołęce,
- rodzice
- Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie, Filia w Ostrołęce,
- Wojewódzki Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE),
- Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej (KOWEZiU),

Szkoła dodatkowo pozyskuje partnerów wspierających działania związane z doradztwem zawodowym. Są to instytucje, placówki, firmy, które mogą być zaangażowane w działania kierowane do trzech grup adresatów: uczniów, nauczycieli i rodziców.

Monitorowanie programu:

Za monitoring odpowiada doradca zawodowy. Monitoring sprawdza realizację zamierzonych działań i pozwala na modyfikację założonych w programie celów.

Rada pedagogiczna, rodzice uczniów, osoby i instytucje z sieci współpracy są informowani o realizacji doradztwa zawodowego w szkole. Działanie to ma charakter informacyjny, a także promujący szkołę i osoby zaangażowane w zadania z zakresu doradztwa zawodowego.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I – III szkoły podstawowej w roku szkolnym 2025/2026 realizowane na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego

	Treści programowe:	Kto realizuje:
Poznanie siebie	1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać; 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób; 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi; 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach; 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wynikało dla niego i dla innych.	nauczyciel wychowawca
Świat zawodów rynek pracy	2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie; 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach; 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach; 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje; 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu; 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.	nauczyciel wychowawca, inni nauczyciele, specjaliści
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności; 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć; 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.	nauczyciel wychowawca
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno - zawodowych	4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić; 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu; 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.	nauczyciel wychowawca

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV – VI szkoły podstawowej w roku szkolnym 2025/2026 realizowane na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego

	Treści programowe:	Kto realizuje:
Poznanie własnych zasobów	1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje; 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;	nauczyciel wychowawca, nauczyciele uczący, specjaliści

	1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość; 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.	
Świat zawodów rynek pracy	2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach; 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka; 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe; 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny; 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.	nauczyciel wychowawca, nauczyciele uczący, specjaliści
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki; 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć; 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.	nauczyciel wychowawca, nauczyciele uczący, specjaliści
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno - zawodowych	4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych; 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu; 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.	nauczyciel wychowawca, nauczyciele uczący, specjaliści

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII – VIII szkoły podstawowej w roku szkolnym 2025/2026 realizowane na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego

	Treści programowe:	Kto realizuje:
Poznanie własnych zasobów	1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych; 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe); 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł; 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych; 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej; 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji; 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.	nauczyciel wychowawca, nauczyciele uczący, specjaliści

Świat zawodów rynek pracy	2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania; 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców; 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy; 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka; 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy; 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową; 2.7 dokonuje autoprezentacji; 2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.	nauczyciel wychowawca, nauczyciele uczący, specjaliści
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji; 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów; 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej; 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.	nauczyciel wychowawca, nauczyciele uczący, specjaliści
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno - zawodowych	4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym; 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby; 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy; 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów	nauczyciel wychowawca, nauczyciele uczący, specjaliści

Plan realizacji treści z doradztwa zawodowego w klasie VII

	Temat zajęć	Cele	Oczekiwane rezultaty
1.	Co to jest doradztwo zawodowe, praca, kariera?	-wyjaśnienie uczniom podstawowych pojęć związanych z doradztwem zawodowym, -wyjaśnienie roli doradcy zawodowego w szkole, jego zadań i obowiązków	- uczniowie znają podstawowe pojęcia związane z doradztwem zawodowym, - uczniowie wiedzą czym zajmuje się doradca zawodowy znają jego zadania
2.	Moje zainteresowania i skłonności.	-pomoc uczniom w poznaniu swoich zainteresowań, odkrywaniu pasji, -rozwijanie poczucia własnej wartości, pozytywnego myślenia i	- uczniowie znają swoje zainteresowania i pasję, wskazują sposoby ich rozwijania, - uczniowie potrafią analizować

		samoakceptacji -pomoc uczniom w poznaniu swoich cech, uzdolnień, umiejętności, mocnych i słabych stron, -rozwijanie poczucia własnej wartości, pozytywnego myślenia i samoakceptacji	własny potencjał pod kątem planowania własnej kariery - uczeń wie, co to są zainteresowania, hobby, wie, że mogą się one zmieniać, wie, że zainteresowaniami należy zarządzać, wie co to jest satysfakcja z osiągniętego celu, wie jakie funkcje spełniają nasze pasje.
3.	Zdrowie i jego wpływ na wybór zawodu.	- pomoc uczniom w planowaniu kariery biorąc pod uwagę swój stan zdrowia i możliwości, bądź ograniczenia z tym związane	- uczniowie wiedzą jaką wartością jest zdrowie człowieka i jaki wpływ ma jego stan na wybór zawodu, planowanie ścieżki zawodowej, poznają swoje ograniczenia
4.	Osobowość, czyli jaki/jaka jestem?	- pomoc uczniom w odkrywaniu własnej osobowości, - rozwijanie poczucia własnej wartości, pozytywnego myślenia i samoakceptacji	- uczeń wie co to jest osobowość, wartości, wie, że wartości kierują naszym działaniem, podobnie jak osobowość
5.	Współpraca się opłaca. Czy ja umiem współpracować?	- wskazanie uczniom zasad efektywnej współpracy, - zapoznanie uczniów z terminem 'role grupowe'	uczniowie znają zasady efektywnej współpracy, - uczniowie potrafią określić swoją rolę w grupie
6.	Wyznaczanie celów. Co ma dla mnie wartość? Jakie wartości są dla mnie ważne.	-stworzenie okazji do uświadomienia własnych celów i dążeń, -kształtowanie umiejętności określania i weryfikowania hierarchii ważności celów życiowych, - doskonalenie umiejętności planowania	uczniowie wiedzą jak wyznaczać cele, - uczniowie określają własną hierarchię wartości i potrzeb
7.	Zawody wokół nas. Jakie zadania ma...?	- zapoznanie uczniów z zawodami w najbliższym otoczeniu,	uczeń potrafi wymienić i scharakteryzować wybrane zawody, - uczeń wie gdzie szukać informacji o zawodach, - uczeń wymienia grupy zawodów
8.	Kompetencje zawodowe.	- zapoznanie uczniów z terminem 'kompetencje',	uczeń zna znaczenie słowa 'kompetencje',

		- wskazanie uczniom znaczenia kompetencji w danym zawodzie,	- uczeń podaje przykłady kompetencji, - uczeń potrafi przypisać kompetencje do poszczególnych zawodów
9.	Zawody wokół nas, a zawody przyszłości.	- pomoc uczniom w poszukiwaniu informacji na temat nowych zawodów na rynku pracy, - zapoznanie uczniów zawodami przyszłości, - uwrażliwienie uczniów na zmiany na rynku pracy,	- uczeń wie gdzie szukać informacji na temat zawodów przyszłości, - uczeń wymienia zawody, których nazwy w języku angielskim funkcjonują na naszym rynku pracy,
10.	Mój przyszły zawód. Gdzie widzę siebie za 5/10/15 lat?	- pomoc w określeniu czym są i jak wykorzystać swoje predyspozycje zawodowe, - pomoc uczniom w definiowaniu własnych planów zawodowych, preferencji i predyspozycji, -uwrażliwienie uczniów na zmiany na rynku pracy,	- uczeń rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej, -rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe); -określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych, - uczeń wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania; - uczeń potrafi wyszukać informacje na temat interesujących go zawodów. -uczeń jest w stanie analizować własne preferencje zawodowe.

Plan realizacji treści z doradztwa zawodowego w klasie VIII

	Temat zajęć	Cele	Oczekiwane rezultaty
1.	Czym zajmiemy się na doradztwie zawodowym w klasie 8?	- uświadomienie uczniom roli doradcy zawodowego, jaką wagę ma wybór szkoły średniej, w jakim celu jest poradnictwo zawodowe w szkole podstawowej, - uświadomienie uczniom jak dużo informacji o sobie poznali, - kształtowanie w uczniach poczucia własnej wartości,	- uczniowie wiedzą, co to jest poradnictwo zawodowe, - znają możliwości szukania pomocy przy dokonywaniu wyborów szkoły średniej i dalszej ścieżki edukacyjno- zawodowej, - znają i potrafią wymienić swoje zainteresowania, umiejętności, możliwości, mocne strony, zasoby , predyspozycje zawodowe, marzenia
2.	Znaczenie wiedzy i wykształcenia. Moje aspiracje i moje możliwości.	- zapoznanie uczniów z pojęciem ‘aspiracje’, - wskazanie uczniom znaczenia aspiracji w kontekście własnego rozwoju	- uczeń wyjaśnia pojęcie aspiracji, - uczeń charakteryzuje swoje aspiracje, - uczeń wymienia sposoby pokonywania przeszkód w dążeniu do zaspokojenia aspiracji
3.	Ścieżki kształcenia.	- zapoznanie uczniów z systemem edukacji w Polsce i możliwościami kształcenia,	- uczeń potrafi scharakteryzować poszczególne typy szkół ponadpodstawowych, - uczeń zna dalsze możliwości edukacyjno-zawodowe po poszczególnych typach szkół
4.	Kwalifikacje i kompetencje. Co to takiego i jakie ja posiadam?	- zapoznanie uczniów z pojęciami ‘kwalifikacje’ i ‘kompetencje’, - wskazanie różnicy pomiędzy kwalifikacjami i kompetencjami	- uczeń posługuje się pojęciami ‘kwalifikacji’ i ‘kompetencji’, - uczeń podaje przykłady kwalifikacji i kompetencji - uczeń zna sposoby zdobywania kwalifikacji i kompetencji
5.	Co to są kompetencje kluczowe i gdzie je nabywamy?	-zapoznanie uczniów z ośmioma kompetencjami kluczowymi, - uświadomienie uczniom znaczenia kompetencji kluczowych na rynku pracy	uczeń potrafi wymienić i scharakteryzować kompetencje kluczowe, - uczeń zna znaczenie kompetencji kluczowych na rynku pracy
6.	Rynek pracy.	- zapoznanie uczniów z podstawowymi definicjami związanymi z rynkiem pracy, - przybliżenie lokalnego rynku pracy i	- uczniowie potrafią zdefiniować pojęcie rynku pracy - uczniowie potrafią analizować i rozpoznawać potrzeby lokalnego

		możliwości zatrudnienia	ryнку pracy, - uczniowie potrafią wskazać źródła informacji o potencjalnych pracodawcach
7.	Kim chcę zostać w przyszłości? Moje plany, marzenia, dążenia...	- pomoc uczniom w określeniu swoich celów i marzeń edukacyjno-zawodowych, - wskazanie uczniom czynników, które pomogą zrealizować marzenia edukacyjno-zawodowe	- uczeń określa swoje marzenia i plany edukacyjno-zawodowe na bazie własnych zasobów
8.	Szkoła podstawowa i co dalej?	- wskazanie uczniom źródeł informacji o szkołach ponadpodstawowych, - pomoc uczniom w określeniu oczekiwań i preferencji wobec wybieranych szkół	uczeń wie gdzie szukać informacji o szkołach ponadpodstawowych, - uczeń określa swoje oczekiwania i preferencje wobec przyszłej szkoły
9.	Planowanie=działanie.	- pomoc uczniom przy tworzeniu własnego portfolio, - pomoc przy określaniu własnych oczekiwań i oczekiwań szkoły od kandydata, - logowanie na platformę rekrutacyjną do szkół ponadpodstawowych,	- uczeń analizuje swoje portfolio i potrafi zaplanować swoją przyszłość edukacyjno-zawodową na podstawie zebranych przez siebie danych, - uczeń zna zasady rekrutacji, loguje się i samodzielnie wybiera szkoły, w których chce się dalej kształcić,
10.	Wybieram szkołę czy zawód?	- pomoc w dokonaniu decyzji, - uzmysłowienie uczniom jaką wagę i wpływ na dalsze kształcenie ma wybór szkoły średniej, - ewaluacja działań w klasie VII-VIII,	- uczeń dokonuje wyboru szkoły i planuje swoje życie zawodowe, - uczeń wie, jaką rolę odgrywa otoczenie, rodzice, doradca, przyjaciele na wybór szkoły, - uczeń wie, kto to jest doradca, gdzie należy szukać pomocy przy planowaniu swojej ścieżki edukacyjno-zawodowej, - podsumowuje swoje wiadomości o sobie samym i wpływ zajęć na podjęcie decyzji dotyczącej szkoły średniej - uczeń monitoruje swoje wybory pod kątem własnych zasobów, bierze udział w rekrutacji na terenie miasta Ostrołęki lub w innych wybranych przez siebie

Niniejszy „Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego w Szkole Podstawowej Nr 5 im. Zofii Niedziałkowskiej w Ostrołęce w roku szkolnym 2025/2026” opracowano w oparciu o:

- **Podstawy prawne:**

- o Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, poz. 59;
- o Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach;
- o Rozporządzenie MEN z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania;
- o Rozporządzenie MEN z 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli;
- o Rozporządzenie MEN z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego;

- **badanie ankietowe skierowane do rodziców uczniów;**

- **badanie, rozmowy i zapytania skierowane do uczniów klas 7 i 8;**

- **Program wychowawczo- profilaktyczny Szkoły Podstawowej Nr 5 na rok szkolny 2025/2026;**

- **Plan pracy szkoły na rok szkolny 2025/2026.**

- **Wzorcowe rozwiązania organizacyjne funkcjonowania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego (WSDZ) poszczególnych typów szkół** – opracowane w ramach projektu współfinansowanego z EFS pn. „Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych”, realizowanego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji.

- **Przykładowe programy doradztwa zawodowego dla poszczególnych typów szkół z proponowanymi scenariuszami** – opracowane w ramach projektu współfinansowanego z EFS pn. „Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych”, realizowanego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji.

Opracowanie: Marta Bączek

Osoby odpowiedzialne: Dyrektor szkoły

Osoby koordynujące: Marta Bączek, Karolina Wiśniewska